

IZVJEŠĆE NEZAVISNE EVALUACIJE PROJEKTA

Sigurno okruženje

UDRUGE SAN PATRIGNANO SPLIT

Izvešće izradila:

Nataša Kekez Vrgoč, prof. psihologije

Za

„Panda komunikacije“ j.d.o.o. Zagreb

Lipanj 2021.

UVOD U EVALUACIJU

Projekt „Sigurno okruženje“ provodila je udruga „San Patrignano“ od 1. lipnja 2020. do 31. Svibnja 2021. Partner u provedbi je Centar za socijalnu skrb Split. Financiran je sredstvima Ministarstva socijalne politike i mladih u iznosu od 90.000 kn temeljem Poziva za prijavu projekata i programa udruga usmjerenih podršci obitelji i promicanju i zaštiti prava djece za 2019. Godinu.

Provedena je nezavisna vanjska evaluacija od strane stručnjaka iz tvrtke Panda komunikacije d.o.o. Zagreb. Evaluaciju je provela psihologinja s 25- godišnjim iskustvom rada u neprofitnom sektoru i provođenju projekata u zajednici.

Cilj završne evaluacije (vrednovanja) predmetnog projekta je nepristrana ocjena do koje mjere je intervencija ostvarila svoje zadane ciljeve te utvrđivanje faktora koji su (one)omogućili postizanje istih. Na evaluaciju treba gledati kao na primijenjeno istraživanje koje omogućava formuliranje utemeljenih zaključaka i preporuka, usmjerenih prema projektnom timu i davatelju bespovratnih sredstva. U evaluacijskom postupku koriste se OECD DAC kriteriji, definirani kao: relevantnost, djelotvornost/efektivnost, učinkovitost/efikasnost i održivost.

Evaluacijski kriteriji Odbora za pomoć u razvoju (DAC) Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) predstavljaju najbolju međunarodnu praksu u evaluacijskim istraživanjima i predstavljanju njihovih nalaza.

RELEVANTNOST

Relevantnost odgovara na pitanje primjerenosti ciljeva i ukupnog dizajna projekta u odnosu na društvene probleme koje projekt nastoji riješiti u svojem užem i širem okruženju, kao i primjerenost izbora projektnih partnera/suradnika. Kroz ovaj kriterij daje se također osvrt na sukladnost projekta s relevantnim strateškim i pravnim dokumentima na međunarodnoj, nacionalnoj, regionalnoj i lokalnoj razini.

Suzbijanja zlouporabe droga na europskom području

Među vodećim javnozdravstvenim problemima u Europi, kao i u Republici Hrvatskoj, i dalje se nalazi zlouporaba droga.

Procjenjuje se da je otprilike 83 milijuna ili 28,9 % odraslih osoba (u dobi od 15 do 64 godine) u Europskoj uniji barem jedanput tijekom života probalo nezakonite droge. Iskustvo uporabe droga češće navode muškarci (50,6 milijuna) nego žene (32,8 milijuna). Podatci o uporabi droga za prethodnu godinu pružaju uvid u nedavnu uporabu droga koja je uglavnom prisutna među mlađim odraslim osobama. Procjenjuje se da je 17,4 milijuna mlađih odraslih osoba (u dobi od 15 do 34 godine) tijekom prethodne godine konzumiralo droge (16,9 %), pri čemu je to navelo dvostruko više muškaraca (21,6 %) nego žena (12,1 %).

Droga koja se najčešće konzumira jest kanabis (47,6 milijuna muškaraca i 30,9 milijuna žena).

Prevalencija visokorizične uporabe opioida među odraslim osobama (15 – 64 godine) procjenjuje se na 0,35 % ukupnog stanovništva EU-a, što znači da je 2019. bilo milijun visokorizičnih konzumenata

opioida. Tijekom 2019. navedeno je da je uporaba opioida glavni razlog uključivanja u specijalizirani tretman ovisnosti od droga 84 000 konzumenata ili 27 % svih osoba koje su uključene u tretman u Europi. Od toga, gotovo 20 000 osoba uključeno je u tretman prvi put. Podatak koji zabrinjava je da se broj konzumenata koji su prvi put uključeni u tretman ovisnosti o heroinu smanjio se za više od polovine u 2020. u odnosu na najvišu vrijednost zabilježenu 2009. Podatak koji ukazuje na promjene je i da se uporaba sve četiri glavne droge koje se unose intravenskim putem, intravenska uporaba kao glavni način primjene među osobama koje su prvi put uključene u tretman u Europi smanjila se s 22 % u 2013. na 10 % u 2019.

Procjenjuje se da je u Europskoj uniji 2019. bilo najmanje 5141 smrtnih slučajeva zbog predoziranja nezakonitim drogama, što predstavlja porast od 3 % u usporedbi s 2018.

Zabrinjava i pojačana upotreba novih psihoaktivnih tvari. Nastavlja se pojava štetnih snažnih novih psihoaktivnih tvari – među njima su novi sintetički kanabinoidi i novi sintetički opioidi. U Europi je 2020. prvi put prijavljeno ukupno 46 novih psihoaktivnih tvari (NPS), čime je ukupni broj tvari koje EMCDDA prati iznosio 830.

Izražena je posebna zabrinutost zbog zlouporabe benzodiazepina, koji su preusmjereni iz terapijske uporabe ili nisu licencirani za medicinsku uporabu u Europi. Porast uporabe tih droga zabilježen je među visokorizičnim konzumentima droge, zatvorenicima i nekim skupinama konzumenata rekreacijskih droga, što može odražavati visoku dostupnost i niske troškove tih tvari i probleme s mentalnim zdravljem povezane s pandemijom.

Iako su maloprodajna tržišta droga bila poremećena tijekom ranih zatvaranja usred pandemije, prodavači droge i kupci prilagodili su se povećanjem uporabe šifrirane usluge slanja poruka, društvenih medija, online izvora te isporukom usluga na kućnu adresu. Time se skreće pozornost na to bi li dugoročni učinak pandemije mogla biti daljnja digitalizacija tržišta droga.

Izvor: Europsko izvješće o drogama 2021., Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama, 2021.

Suzbijanja zlouporabe droga na nacionalnom području

Podaci o osobama liječenim zbog ovisnosti o psihoaktivnim drogama u Hrvatskoj prikupljaju se u Hrvatskom zavodu za javno zdravstvo (HZJZ), pri Odsjeku za praćenje ovisnosti s registrom osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga.

Prema najnovijim podacima iz nacionalnog Registra osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga , u 2019. godini je na liječenje došlo 6.858 osoba što je 97 osoba više nego prethodne godine kad je na liječenje došlo 6.761 osoba. Novopridošlih na liječenje bilo je 975 (u 2018. - 876 osoba), a novopridošlih opijatnih ovisnika 190 (u 2018. - 136 osoba).

Kao i u cijeloj Europi, i u Republici Hrvatskoj ovisnička populacija sve više stari te prosječne dobi liječenih osoba (muškaraca i žena) pokazuju trend rasta. Budući da kod nas na liječenje najviše dolaze ovisnici o opijatima, a znamo da su oni sve stariji, to je i prosječna dob sve veća. Budući da bilježimo liječene osobe zbog zlouporabe i/ili ovisnosti o svim psihoaktivnim drogama, raspon godina je vrlo velik. Najmlađa zabilježena osoba imala je 13, a najstarija 72 godine. Od 2007. godine bilježimo

povećanje prosječne dobi i žena i muškaraca, a iznimka nije ni 2019. godina. Prosjek godina za žene je 36,5 godina, a u posljednjih dvanaest godina njihova se prosječna dob povećala za 7,3 godina. Prosječna dob za muškarce je 38,3 godine, a od 2007. godine ona se povećala za 8,5 godina

Podaci prema županijama

Broj liječenih ovisnika za čitavu Hrvatsku je 238 na 100.000 stanovnika dobi od 15 do 64 godina. U sedam županija broj ovisnika na 100.000 stanovnika viši je od prosjeka Hrvatske. To su: Zadarska županija (515) zatim Istarska (505,7), Šibensko-kninska (434), Grad Zagreb (348,3), Primorsko-goranska (344) Splitsko-dalmatinska (320,9) te Dubrovačko-neretvanska (211,6) Od ukupno liječenih,

Od osoba koje su liječene u službama za prevenciju ovisnosti i izvanbolničko liječenje zavoda za javno zdravstvo, **najviše ih je bilo u Nastavnom zavodu za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije (1.063 – 16,1%)**. Ova županijska Služba funkcionira zbog zemljopisne razvedenosti kao „mala županijska mreža“, kao i Primorsko-goranska te Dubrovačko-neretvanska. Zbog već spomenute zemljopisne razvedenosti ove županije bilo je potrebno formirati više jedinica za liječenje, pa tako jedinice djeluju osim u Splitu još i u Omišu, Hvaru, Makarskoj, Sinju, otoku Braču, Visu i Vrgorcu. Osim toga, njihovi djelatnici surađuju i s njima najbližim terapijskim zajednicama. **Udruga San Patrignano također redovno surađuje s Nastavnim zavodom za javno zdravstvo Splitsko-dalmatinske županije.**

Podaci o obiteljskom i roditeljskom statusu

Najviše osoba liječenih zbog uzimanja opijata, kao i ranijih godina je živjelo s primarnom obitelji (1.908 - 35,7%). S partnerom i djetetom živjelo je 1.039 osoba (19,5%). S partnerom ih je živjelo 682 (12,8%), a samih s djetetom bilo je njih 142 (2,7%). Same su živjele 1.055 (19,8%) liječene osobe.

Od svih osoba liječenih u 2019. godini iz podataka o roditeljskom statusu vidljivo je da ih 2.602 (37,9%) ima djecu. Prema roditeljskom statusu, ima više žena koje su majke (51,1%) od muškaraca očeva (35,2%). Četrdeset osam osoba je izjavilo da su im oduzeta roditeljska prava (23 očeva i 25 majki), a kod šest osoba se nad roditeljskim pravima provodi nadzor (3 oca i 3 majke). Pri analizi podataka o osobama liječenima u 2019. godini, vidimo da kod osoba koje su izjavile da djeca žive s njima, 2.175 njih (83,6%) ne žive s drugim uživaocima droga, bez obzira na bračni status.

Njih 16,4% živi s drugim uživaocima droga. Od ukupnog broja osoba koje su izjavile da imaju djecu (2.602), s drugim ovisnikom (ovisnicom) u braku je 185 (7,1%), a u izvanbračnoj zajednici živi 141 osoba (5,4%). Od 952 osobe koje su u braku, kod njih 155 (16,3%) bračni partner je ovisnik o drogama. U izvanbračnim zajednicama u 29,7 % slučajeva partner je također ovisnik.

Nažalost, vidimo u ovisničkoj populaciji često radi o relativno zatvorenoj zajednici. U nekim zemljama se obraća osobita pozornost na djecu u takvim zajednicama pa imaju i posebne preventivne programe (selektivna prevencija). Ta djeca imaju veći rizik da i sami postanu ovisnici. Centri za socijalnu skrb tu imaju važnu ulogu.

Partnerstvo udruge San Patrignano i Centra za socijalnu skrb upravo je iz navedenih razloga formirano, između ostalog, i u ovom projektu.

Izvor podataka: Registar osoba liječenih zbog zlouporabe psihoaktivnih droga, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2020.

Relevantne javne politike na području ovisnosti

Svoje djelovanje udruga San Patrignano kontinuirano, pa tako i u ovom programu nastoji uskladiti s najnovijim relevantnim rezultatima istraživanja te aktualnim javnim politikama.

Strateški dokumenti koji su trenutno na snazi u području prevencije ovisnosti i socijalnih usluga su sljedeći:

Međunarodni dokumenti i europsko zakonodavstvo :

- a) Europa 2020 – Strategija za pametan, održiv i uključiv rast
- b) Europska socijalna povelja
- c) Konvencija o pravima djeteta Ujedinjenih Naroda
- d) Strategija Vijeća Europe za prava djeteta (2016. – 2021.)
- e) Plan djelovanja Europske unije za borbu protiv droga 2017.-2020.
- f) EU strategija o drogama (2021.- 2025.)

Nacionalni strateški i zakonodavni okvirna snazi u području prevencije ovisnosti i socijalnih usluga

- a) Strategija borbe protiv siromaštva i socijalne isključenosti u Republici Hrvatskoj 2014. – 2020.
- b) Plan deinstitutionalizacije i transformacije domova socijalne skrbi i drugih pravnih osoba koje obavljaju djelatnost socijalne skrbi u Republici Hrvatskoj 2011. - 2016. (2018.)
- c) Plan deinstitutionalizacije, transformacije te prevencije institucionalizacije 2018. -2020.
- d) Strateški plan Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku za razdoblje 2019. – 2021.
- e) Nacionalna strategija za prava djece u RH 2014. - 2020.
- f) Zakon o socijalnoj skrbi („Narodne novine“, broj: 157/13, 152/14, 99/15, 52/16, 16/17, 130/17 i 98/19);
- g) Zakon o djelatnosti socijalnog rada („Narodne novine“, broj: 16/19);
- h) Zakon o edukacijsko-rehabilitacijskoj djelatnosti („Narodne novine“, broj: 124/11 i 16/19);
- i) Obiteljski zakon („Narodne novine“, broj: 103/15);
- j) Zakon o udomiteljstvu („Narodne novine“, broj: 115/18);
- k) Zakon o sudovima za mladež („Narodne novine“, broj: 84/11, 143/12, 148/13 i 56/15);
- l) Zakon o izvršavanju sankcija izrečenih maloljetnicima za kaznena djela i prekršaje („Narodne novine“, broj: 133/12);

- m) Zakon o suzbijanju diskriminacije („Narodne novine“, broj: 85/08 i 112/12);
- n) Zakon o ravnopravnosti spolova („Narodne novine“, broj: 82/08 i 69/17);
- o) Zakon o zdravstvenoj zaštiti („Narodne novine“, broj: 100/18);
- p) Nacionalni program za mlade za razdoblje 2020. do 2024.
- r) Nacionalni program prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu, te djecu i mlade u sustavu socijalne skrbi, 2020.
- s) Minimalni standardi prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu, 2017.
- t) Nacionalna strategija prevencije poremećaja u ponašanju djece i mladih, 2012.-2017.
- u) Nacionalnom strategijom razvoja zdravstva za 2012.-2020.
- v) Nacionalnom strategijom suzbijanja zlouporabe droga u Republici Hrvatskoj, 2012.-2017.

Nacionalnom strategijom suzbijanja zlouporabe droga predviđa se niz mjera usmjerenih ponovnom uključivanju ovisnika u društvenu zajednicu nakon uspješno završenog programa rehabilitacije. Postupak liječenja i odvikavanja od ovisnosti o drogama je dugotrajan proces koji treba sagledavati s medicinskog, psihološkog i socijalnog aspekta, kako pri planiranju i izradi programa liječenja tako i prilikom tretmana ovisnika o drogama. Nakon završenog programa liječenja, ovisnici se često ne mogu uspješno uklopiti u društvenu sredinu zbog niza razloga, poput stigmatizacije, marginalizacije i socijalne isključenosti. Većoj uspješnosti provedbe programa suzbijanja zlouporabe droga i liječenja ovisnika o drogama pridonosi i kvalitetna provedba programa socijalne integracije ovisnika u zajednici, koja uz resocijalizaciju ovisnika o drogama i njihovo ponovno uključivanje u društvo treba biti logičan slijed psihosocijalne rehabilitacije. S tim ciljem Ured za suzbijanje zlouporabe droga inicirao je i Projekt resocijalizacije ovisnika o drogama, koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u terapijskoj zajednici ili zatvorskom sustavu, te ovisnika koji su u izvanbolničkom tretmanu i duže vrijeme stabilno održavaju apstinenciju i pridržavaju se propisanog načina liječenja, koji je usvojila Vlada Republike Hrvatske i koji se provodi od 2007. godine.

Ne tako rijedak problem osoba koje su ovisnici je recidiv, pogotovo kod ovisnika o opijatima. Početno eksperimentiranje s opijatima postupno dovodi do sve učestalijeg uzimanja sredstva, što vremenom razvija pravu psihičku i fizičku ovisnost. Nakon nekog vremena konzumiranja javlja se „tolerancija“ na opijat, odnosno za postizavanje istog učinka potrebna je sve veća količina sredstva. Nakon višemjesečnog redovitog uzimanja opijata (heroin, danas sve više i metadon), ovisnik podređuje velik dio svoga dana pribavljanju novca za nabavu droge, te se pritom ponaša asocijalno, pa i kriminogeno. S toga sama ovisnost o opijatima predstavlja svojevrsan životni stil, sa životnim ciljevima i ponašanjem usko vezanim za nabavku opijata – sredstva ovisnosti. Recidiv se često dešava nakon suočenja sa stvarnim životnim problemima, budući da je ranije ovisnik bio „u svom svijetu“ u kojem je naučio mehanizme ponašanja u kojima se emotivna bol, kao i svaka stresna situacija rješava uzimanjem sredstva ovisnosti.

U EU strategiji za droge (Eu drug strategy (2013-2020) se prvi put javlja pojam Recovery kao odgovor na gore izloženi problem recidiva.

•U području II. Područje smanjenje potražnje kao jedna od jednako važnih mjera u nizu, a koje međusobno jačaju jedna drugu, osim mjera prevencije, ranog otkrivanja i intervencije, rizika i smanjenja šteta, tretmana, rehabilitacije, socijalne reintegracije navodi se i oporavak ("Recovery"). Ovaj pristup nastao je na temelju iskustva formaliziranog sustava "SMARTRecovery® UK", koji nudi svjetovni pristup i temeljen je na psihološkim teorijama (SelfManagement AndRecoveryTraining). Cilj = pomoći pojedincima da dostignu apstinenciju od ovisnosti, da dostignu oporavak i vode smislen i zadovoljan život. Koriste motivacijske, bihevioralne i kognitivne metode. Ovisnost je disfunkcionalna navika, određene osobe imaju predispoziciju za ovisnička ponašanja. Oporavak se sastoji od 4 čimbenika: 1: jačanje i održavanje motivacije za apstinenciju, 2. suočavanje sa težnjom /žudnjom, 3. rješavanje problema (upravljanje mislima, osjećajima i ponašanjem); 4. ravnoteža životnog stila.

Ovaj pristup se uvelike poklapa sa rehabilitacijskim tretmanom koji se provodi u terapijskoj zajednici San Patrignano u Italiji.

Izvor Strategija suzbijanja zlouporabe droga (2010.) Ujedinjenog kraljevstva - "Smanjenje potražnje, ograničavanje ponude, izgradnja oporavka: pružanje podrške ljudima da žive život slobodan od droga" – eng. The 2010 drug strategy, 'Reducing demand, restricting supply, building recovery: supporting people to live a drug-free life', dostupno na Internet stranici <https://www.gov.uk/government/publications/drug-strategy>

NASTOJANJA PROJEKTA

Ispitujući ciljeve, aktivnosti i rezultate i njihovu međusobnu koherentnost, možemo izvesti zaključke o učinkovitosti, efikasnosti i održivosti projekta. Treba uzeti u obzir činjenicu da rehabilitacijski tretman ovisnika traje 4 godine, a evaluira se projekt u trajanju od jedne godine. Stoga se pravi učinci tek očekuju.

Učinkovitost (efektivnost) ocjenjuje do koje mjere su ostvareni specifični ciljevi projekta te s njima povezani rezultati i izlazni parametri (outputi). Posebna pažnja posvećuje se procjeni koristi koju je ciljna skupina imala od provođenja projekta. Definiiraju se faktori (ne)uspješnosti u postizanju rezultata.

Djelotvornost (efikasnost) odnosi se na cjelokupnu procjenu načina upravljanja projektom, uključujući upravljanje financijama, ljudskim resursima, rokovima, postupke praćenja rezultata, te načine komunikacije, koordinacije i raspodjele zaduženja unutar užeg projektnog tima i između projektnih partnera/suradnika.

Održivost je ocjena vjerojatnosti zadržavanja koristi proizašlih iz projekta kod ciljane skupine nakon prestanka priljeva izvora financiranja iz ovog projekta, s naglaskom na procjenu postojanja vlasništva projektnog tima i partnera nad projektnim rezultatima te vjerojatnost za nove projektne suradnje i/ili sinergije u daljnjem redovnom djelovanju.

Opći cilj projekta je unapređenje i zaštita prava djece i aktivna podrška obitelji.

Posebni ciljevi su:

1. Smještaj i oporavak jednoroditeljskih obitelji s naglaskom na pozitivne promjene na području rehabilitacije i roditeljskih kompetencija;
2. Ponuditi mogućnost djeci ovisnika da odrastaju uz roditelje uz adekvatnu stručnu i ekonomsku pomoć;
3. Osnažiti partnerstvo udruge s lokalnim dionicima (Centar za socijalnu skrb Split) i dalje širenje partnerske mreže s ciljem razvijanja projekata za ovisničke obitelji s malom djecom.

AKTIVNOSTI I REZULTATI PROJEKTA

Zadani ciljevi ostvarivali su se kroz sljedeće aktivnosti:

1. Individualni rad s korisnicima – psihološka potpora i psihoterapija

Individualni pristup pripreme za odlazak na rehabilitaciju u San Patrignano s naglaskom na identificiranje potreba korisnika i njegovih prioriteta i pronalaženju odgovarajućih putova prema društvenoj reintegraciji. Podržavanje korisnika u odluci za liječenjem i odlasku na rehabilitaciju. Ohrabivanje korisnika da prođu odgovarajuću edukaciju ili profesionalnu obuku koja je potrebna za pronalazak posla.

2. Grupni rad s korisnicima – grupe samopomoći i socioterapijske grupe

Provodio se rad na nivou grupe kroz koji se omogućavalo jačanje zdravih dijelova ličnosti, unaprjeđivalo razinu ponašanja i komunikacijskih vještina, usvajalo pozitivnih navika kroz djelotvornije zadovoljavanje potreba. Nastojalo se internalizirati u mentalni prostor osjećaj za granice, zadržati stečeno samopoštovanje, kreativnost i odgovornost prema sebi i okolini.

3. Grupni rad s članovima obitelji korisnika

Provoditelji su uključili u aktivnosti projekta obitelji korisnika kako bi im pomogli da razumiju mehanizam oporavka i društvene reintegracije. Kada je to bilo moguće, ohrabivali su obitelji korisnika da se uključe u procesu reintegracije kao grupa podrške za korisnika. Iznimno je važno u programu reintegracije identificirati najbolje opcije za resocijalizaciju. Ponekad ni matična obitelj, ni rodni grad nisu najbolji izbor za reintegraciju, pogotovo ako se radi o nasilnim obiteljima ili kontekstima visokog rizika. Kohabitacija s matičnom obitelji može biti ekonomski neophodna, ali može i predstavljati izazov u smislu vraćanja starim obiteljskim mehanizmima koje bi ovisnik u reintegraciji trebao izbjegavati. S druge strane u slučajevima kad su obitelji voljne i sposobne pružiti ekonomsku i emocionalnu podršku to može biti konkretna prednost u napredovanju prema uspješnoj društvenoj reintegraciji te se takav doprinos ne bi smio podcijeniti.

Dodatne aktivnosti projekta bile su:

1. Studijsko putovanje u San Patrignano nositelja projekta, partnera i suradnika u provedbi kako bi se upoznali sa korisnicima u oporavku (procijenili njihove potrebe i mogućnosti), infrastrukturom, voditeljima programa rehabilitacije i dobrom praksom u radu s ovisnicima. Kroz ovu aktivnost nastojalo se ojačati suradnju s relevantnim dionicima na lokalnoj razini, dodatno motivirati partnere i suradnike i ponuditi im nove opcije za oporavak, rehabilitaciju i reintegraciju korisnika.
2. Prijevoz korisnika i uvođenje u program u San Patrignano.
3. Oporavak i psihosocijalna rehabilitacija korisnika koji su već uključeni u program i korisnika koji pokazu želju i motivaciju za sudjelovanjem odvija se u terapijskom centru San Patrignano u Italiji koji je suradnik u provedbi projekta. Oporavak i društvena reintegracija su dva isprepletana aspekta na putu prema osnaženju i autonomiji bivših ovisnika koji traže izlaz iz droge.
4. Evaluacija stanja korisnika kroz intervju sa relevantnim dionicima na županijskoj razini, korisnicima u oporavku, korisnicima koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u TZ, korisnicima u izvanbolničkom tretmanu kroz odrađene intervju e i evaluacijske upitnike.

Glavne aktivnosti projekta su se provodile u Splitu, dok su se ostale aktivnosti provodile paralelno u Splitu i Italiji.

Za individualni rad s korisnicima predviđena je bila dinamika od 6 sati tjedno, odnosno tri radna dana po dva sata. Broj sati se korigirao tijekom provedbe prema potrebama i broju korisnika. Aktivnosti su se provodile u Splitu, a trajale su svih 12 mjeseci provedbe projekta.

Za grupni rad s korisnicima predviđena dinamika je bila 4 sata tjedno, odnosno dva radna dana po dva sata. Broj sati se korigirao tijekom provedbe prema potrebama i broju korisnika. Aktivnost se provodila u Splitu i trajala svih 12 mjeseci projekta.

Grupni rad s članovima obitelji korisnika se provodila jednom tjedno u trajanju od 2 sata. Broj sati se korigirao tijekom provedbe prema potrebama i broju korisnika. Aktivnost se provodila u Splitu i trajala svih 12 mjeseci projekta.

Aktivnost studijsko putovanje u San Patrignano nositelja projekta, partnera i suradnika u provedbi kako bi se upoznali sa korisnicima u oporavku (procijenili njihove potrebe i mogućnosti), infrastrukturom, voditeljima programa rehabilitacije i dobrom praksom u radu s ovisnicima se održala krajem svibnja 2021. godine u trajanju od dva dana. Uključeno je bilo 6 sudionika.

Oporavak i psihosocijalna rehabilitacija korisnika koji su već uključeni u program i korisnika koji pokazu želju i motivaciju za sudjelovanjem odvija se u terapijskom centru San Patrignano u Italiji tijekom svih 12 mjeseci provedbe.

Evaluacija stanja korisnika kroz intervju sa relevantnim dionicima na županijskoj razini, korisnicima u oporavku, korisnicima koji su završili neki od programa rehabilitacije i odvikavanja od ovisnosti u TZ,

korisnicima u izvanbolničkom tretmanu odrađivala se u Splitu i Italiji kroz intervjue i evaluacijske upitnike tijekom svih 12 mjeseci provedbe.

Ciljana skupina su roditelji ovisnici i djeca ovisnika. Najčešće su to jednoroditeljske obitelji (majka), ali ponekad i cjelokupne obitelji dugogodišnji korisnici socijalne pomoći. Partnerstvom sa Centrom za socijalnu skrb ćemo puno lakše doći do ciljane skupine i uključiti je u projektne aktivnosti.

Ova skupina se teško odlučuje na odlazak u terapijski centar na psihosocijalni tretman odvikavanja od ovisnosti iz straha da će im Centar za socijalnu skrb oduzeti djecu. Na taj način prolaze godine ovisničke agonije kojoj svjedoče njihova mala djeca. Ovim projektom se nastojao neutralizirati njihov strah od gubitka djece jer im se omogućio zajednički smještaj u San Patrignano i adekvatan tretman.

Izvoditelji projekta su sastavljeni iz organizacije prijavitelja i partnera. Iz San Patrignano u provedbi su sudjelovali voditelj projekta Maja Proso, mag. act. soc. i Siniša Panić tajnik udruge, a iz partnerske organizacije izvoditelj je Marijana Josipović magistra socijalne politike.

Volonteri su također bitan čimbenik provedbe. Sastavljen je tim od bivših reintegriranih ovisnika koji su svojim svjedočanstvima pomogli u motivaciji korisnika. Volonteri su sudjelovali u izradi promotivnog materijala projekta, dijeljenju promotivnog materijala projekta i redizajniranju web stranice za potrebe ovog projekta.

U navedenom periodu ciljevi su ostvareni sukladno prijedlogu programa. Kroz programske aktivnosti obuhvaćeno je 10 korisnika od kojih je 6 prihvaćeno u program psihosocijalne rehabilitacije u San Patrignano. U aktivnosti sastanaka sa članovima obitelji ovisnika u tretmanu uključeno je 20 članova obitelji.

Obuhvaćeno je šest korisnika u dobi od 18 do 38 godina. Dva muškarca i četiri žene. Svi su ovisnici, roditelji, rastavljeni su, nezaposleni ili s nestabilnim zaposlenjima, srednje i niže stručne spreme i najčešće ekonomski ovisni o svojim roditeljima. Svima je neophodan besplatni višegodišnji psihosocijalni tretman u zaštićenim uvjetima kako bi razvili socijalne vještine, vratili samopouzdanje i samopoštovanje, obrazovali se i educirali kako bi ostvarili autonomnost što je i krajnji cilj rehabilitacije.

Korisnici su uključeni u projektne aktivnosti sukladno planiranju. Kroz individualni i grupni rad sudjelovali su na sastancima s izvoditeljima projekta, nekad u direktnom susretu, a djelom i na daljinu. Sami korisnici su bili protagonisti na sastancima, aktivno sudjelujući, iznoseći svoje probleme i strahove. Po prvi put su se suočili sa svojim nedostacima, manjkom samopouzdanja i samopoštovanja. Bili su aktivni korisnici u provedbi i često bi sami inicirali slijedeće sastanke.

Korisnici su uključivanjem u projekt pronašli neophodnu podršku i razumljevanje. Osjećaj da nisu bezvrijedni i da je izlazak iz trenutne nepovoljne situacije itekako moguć. S brojem odrađenih sastanaka rasla je i njihova motivacija za promjenom načina života. Uz podršku stručnjaka pronalazili su najbolji put za njihovu rehabilitaciju u odnosu na njihove prioritete i trenutnu situaciju. U udruzi su pronašli mir svjesni da su postupili ispravno uključivši se u projektne aktivnosti.

Metode ostvarenja ciljeva projekta:

Korisnici su bili uključeni u radionice individualnog i grupnog savjetovanja, odnosno psihosocijalnu podršku, psihoterapiju i motivacijske intervjuje za odlazak na liječenje u San Patrignano. Veći dio ih je još u pripremi, a neki su odvedeni i započeli su program rehabilitacije u San Patrignano. Ove radionice u prosjeku traju 2-5 mjeseci, a tretman u San Patrignano oko 4 godine. Tijekom same pripreme psiholog provodi dijagnostiku multidimenzionalnim upitnicima ličnosti te se ovisnik šalje u zajednicu sa već izrađenim profilom ličnosti. U zajednici u Italiji su ustrojene stručne službe psihologa i psihijatarata koji dalje rade s pojedincem. Ovisnici zadnji kolokvij imaju u Italiji, u samoj zajednici prilikom čega se upoznaju uživo sa načinom rada, s njima se obavi intervju i procjena. Nakon toga se organizira prihvata u zajednicu. San Patrignano raspolaže sa 53 laboratorija za stručnu obuku i usavršavanje, dva kina, kazalište, dvije sportske i kongresna dvorana, studentski centar, stomatološki centar, dječji vrtić, bazen, hipodrom, nogometni tereni. Svim intervjuiranim dionicima je važan edukacijski dio u sklopu kojeg osoba može steći dodatna zvanja koje će joj po izlasku omogućiti zaposlenje.

Indirektni korisnici su članovi obitelji ovisnika koji su uključeni u radionice individualnog i grupnog savjetovanja. Psihosocijalna podrška – grupno savjetovanje im je na raspolaganju za vrijeme trajanja programa člana obitelji u San Patrignano. Radionice za članove obitelji korisnika traju tijekom cijelog psihosocijalnog tretmana člana obitelji u San Patrignano (oko 4 godine). Udruga u Splitu organizira jednom tjedno kolokvije roditelja. Oni ne služe samo osnaživanju i podršci roditelja, već imaju i praktični karakter. Budući prve dvije godine tretmana ovisniku ne smije nitko dolaziti u posjet, ostali roditelji iz Hrvatske, mogu prenijeti roditeljima ovisnika zlata vrijedne informacije o njihovom djetetu, kako izgleda, kako se osjeća, kako napreduje a i predati pisma. Pisma su jedini način koji je ovisnicima dozvoljen budući je korištenje telefona, mobitela, tableta, laptopa zabranjeno.

Lokalna zajednica je imala višestruke koristi od projekta. Svaka pomoć korisniku iz socijalno osjetljive skupine donosi i boljitak za društvo. Pogotovo kad se radi o majkama s djecom. Korisnici su maknuti sa državne skrbi i uključeni u tretman koji je za njega, ali i za državu u potpunosti besplatan čime se ostvaruju poprilične financijske uštede od ukidanja socijalne pomoći, glavarina za smještaj, zdravstvenog osiguranja i dr.

Partner u provedbi je Centar za socijalnu skrb Split što je i logično jer rade s istim profilom korisnika kao i udruga. Sudjelovali su u svim navedenim aktivnostima, a najviše kroz informiranje korisnika o navedenom projektu i mogućnosti višegodišnjeg smještaja u San Patrignano majki s djecom.

Tijekom provedbe aktivnosti provedene su i dodatne aktivnosti umrežavanja. One su rezultat preporuke izvješća nezavisne evaluacije projekata udruge iz prošle godine.

Ostvarena je suradnja sa Upravnim odjelom za zdravstvo i socijalnu skrb Grada Splita čiji su uposlenici sudjelovali u studijskom posjetu San Patrignano i on line predavanju koje su organizirali nositelj i partner u svezi psihosocijalne rehabilitacije i oporavka korisnika u San Patrignano.

Bitno su ojačani kapaciteti udruge, kroz edukaciju stručnjaka, što je također bila preporuka nezavisne vanjske evaluacije iz prošlih godina,

Tijekom godine provedene su sljedeće edukacije:

1. Studijski posjet San Patrignano – edukacija rehabilitacija i oporavak korisnika u San Patrignano, organizator Comunita' San Patrignano. Provoditelj Virgilio Albertini. 6 sudionika.
2. Studijski posjet San Patrignano – edukacija „Pravosudne intervencije i alternativne zatvorske kazne“, organizator Comunita' San Patrignano. Provoditelj Antonio Boschini. 6 sudionika
3. Studijski posjet San Patrignano – edukacija „Triple R“, organizator Comunita' San Patrignano. Provoditelj Monica Barzanti. 6 sudionika
4. International workshop za socijalne radnike, organizator i provoditelj Comunita' San Patrignano. 2 sudionika.

U široj zajednici projekt se promovirao putem društvenih mreža (Facebook i Instagram) i web stranice udruge. Na HRT3 i HRT4 jednom mjesečno se prikazuje dokumentarni film o San Patrignano, a projektni tim je čest gost okruglih stolova i radio emisija vezano uz problematiku ovisnosti.

Zaključuje se kako su sve planirane aktivnosti i provedene, kolika je bila potreba u zajednici.

PROVEDENI POSTUPCI EVALUACIJE

1. Analiza projektne dokumentacije
2. Provedba upitnika (upitnik koji je korišten pri intervjuu korisnika udruge nalazi se u Prilogu 1.)
3. Polu-strukturirani pojedinačni i grupni intervjui sa ovisnicima i članovima obitelji
4. Observacija rada- prisustvovanje kolokvijima tajnika udruge sa korisnicima.
5. Intervjui s predstavnicima dionika projekta

Nakon provedenih metoda evaluacije, izvršeno je kodiranje odgovor koji su dobiveni od strane korisnika, njihovih obitelji i dionika projekt

Na temelju analiziranog, može se zaključiti sljedeće:

IZVEDENI ZAKLJUČCI

Korisnicima se pruža jako malo mogućnosti za izlječenje u Državnim ustanovama koje nisu u mogućnosti pružiti dugogodišnji psihosocijalni tretman sa smještajem jer je izrazito skup. Najčešće su to kratkoročni tretmani u detox jedinicama ili psihijatrijama gdje se uz pomoć farmacijske terapije pokušava pomoći ovisniku. Rezultat takvog tretmana je kratkoročan, skoro pa trenutni, jer pomogne ovisniku da funkcionira pod terapijom, ali nakon izlaska redovito ponovno započinju konzumaciju

sredstava ovisnosti. Također i tretmani ovisnika u domovima socijalne skrbi su sve kraći zbog skupoće smještaja, a onda pati konačni rezultat. Većina korisnika u San Patrignano je već bila u programima domova socijalne skrbi, neki i po više puta, ali nisu uspjeli zadržati trajnu apstinenciju.

San Patrignano koristi razrađene i provjerene metode koje su pokazale učinke. Najveća je rezidencijska terapijska zajednica za oporavak od ovisnosti o drogama u Europi, koja potpuno besplatno korisnicima ovog programa pruža drug-free tretman. Od 1978. godine, kroz zajednicu je prošlo više od 25.000 osoba s problemom ovisnosti o drogama, bez bilo kakve religijske, ideološke ili društvene diskriminacije te potpuno besplatno. Rehabilitacijski program San Patrignana je drug-free, dugoročan i rezidencijski. Pristup San Patrignana je u potpunosti utemeljen na osobama, pruža prostora za njihov osobni i profesionalni rast kojim grade život oslobođen od droge te im također pomaže u društvenoj reintegraciji nakon završenog programa. Zajednica investira u edukaciju i radno osposobljavanje da bi rezidenti sami sebe mogli uzdržavati u budućem životu i postati produktivni članovi društva. Trenutno je u tretmanu 1.500 ovisnika, a sama zajednica raspolaže sa 2.500 kreveta. Tretman traje 4 godine, nakon čega se sa korisnicima zadržava kontakt i pomaže im se u pronalasku zaposlenja. San Patrignano nije mala zajednica u zabačenom mjestu te pruža brojne aktivnosti.

Uspješan program oporavka je onaj koji procjenjuje i oslovljava individualne potrebe i pronalazi najbolji put ka rehabilitaciji i oporavku. Ljudska bića, a ne supstanca ili izabrana droga, trebala bi biti centar programa. Rad na korijenskom uzroku ili uzrocima koji su osobe odveli u ovisnost, ključ je uspješne pomoći onima koji su odlučili prestati sa svojom ovisnošću. Ovaj program se fokusirao na naglašavanje važnosti svake osobe kao jedinstvene individue te bi takva trebala biti i intervencija.

Još jedan ključni aspekt rehabilitacije je vrijeme. Iako u nekim slučajevima program rehabilitacije treba pratiti vremenski slijed, zaključak je da nakon godina ovisnosti za pravu rehabilitaciju potrebno vrijeme te da bi program trebao biti dugoročan. Krajnja svrha oporavka je osnaživanje osoba, opskrbljivanje ovisnika neophodno potrebnim samopoštovanjem, životnim i profesionalnim vještinama koje im nedostaju zbog ovisnosti o drogama. Uspješnost zadržavanja trajne apstinencije korisnika iz Hrvatske, a koji su završili program u San Patrignano je oko 95%. Udrugu San Patrignano u prosjeku četiri puta tjedno kontaktiraju novi ovisnici koji bi se uključili u tretman rehabilitacije. Autonomija korisnika je krajnji cilj ovog programa i trebala bi se postići zahvaljujući individualiziranom pristupu koji uzima u obzir potrebe i napredak svakog ovisnika u oporavku.

On je izrađen da podupire i njeguje društvenu reintegraciju kroz obogaćivanje alatima, edukacijskim aktivnostima i obukom za rad te profesionalnom psihološkom podrškom kad je to potrebno, pripremajući ovisnike u oporavku za njihovu uspješnu društvenu reintegraciju. Tako će vrijeme provedeno u tretmanu predstavljati i investiciju u budućnost ovisnika u oporavku, kao i činiti pozitivan učinak na fazu reintegracije kroz smanjivanje recidiva u ovisnost i kriminalna ponašanja.

Zaposlenje ima ključnu ulogu kako u oporavku, tako i u programima društvene reintegracije. Tijekom tretmana, rad i stjecanje zanimanja podupiru samopoštovanje i održavaju motivaciju, jer pomažu u stvaranju konkretnih prilika za održiv život, nakon završetka programa i dugoročno tijekom programa društvene reintegracije. Šanse za zapošljavanje se uvelike povećavaju ako ovisnici u oporavku mogu računati na formalnu edukaciju, stjecanje školske spremne, certifikata i vještina koje tržište rada zahtijeva. Nadalje, nalaženje zaposlenja je neophodno za ovisnike u oporavku koji često

moraju sami sebe uzdržavati i eventualno otplatiti dugove koji su se nagomilali tijekom godina ovisnosti. Sposobnost nalaženja zaposlenja i njegova zadržavanja u dužem periodu jedan je od faktora koji smanjuje recidive i pruža stabilnost oporavljenim ovisnicima te bi ga trebalo smatrati jednim od prioriteta u fazi društvene reintegracije, na isti način na koji bi se tijekom faze rehabilitacije trebale pružati mogućnosti za edukaciju. Na taj se način stvara pozitivan ciklus koji može učinkovito podupirati put društvene reintegracije.

Programske aktivnosti su usmjerene ka poboljšanju kvalitete života i trajnom izlječenju korisnika .

U program psihosocijalne rehabilitacije uključena su 42 ovisnika iz Hrvatske, nezaposlena, sklonih kriminalnim radnjama. Bili su na teret društvu i svojim obiteljima. Korisnici socijalnih pomoći i na dnevnim farmacijskim terapijama.

Danas su uključeni u program psihosocijalne rehabilitacije, zaštićeni od vanjskog lošeg utjecaja. Educiraju se i ulažu vrijeme u sebe. Svakim danom provedenim u San Patrignano su sve jači, bolji i zdraviji. U udruzi su pronašli oslonac i razumijevanje, a prije svega edukaciju i psihosocijalnu podršku stručnog tima. Odnosi u obitelji su puno kvalitetniji, a korisnici sretniji i zadovoljniji.

Sve pružene usluge zajedno stvaraju jedan prsten zaštitnih čimbenika koji će biti garancija za budućnost korisnika kako ne bi ponovo započeli s konzumacijom sredstava ovisnosti.

Veoma bitan doprinos zajednici kroz provođenje projekta je i financijski aspekt, odnosno ušteda koja se ostvaruje besplatnim tretmanom u San Patrignano. Naime cijena tretmana u zajednicama koje imaju Ugovor sa Ministarstvom je oko 50.000,00 kuna po ovisniku godišnje. Lako je izračunati da bi godišnji tretman ovih korisnika Ministarstvo koštao više od milijun kuna.

Među korisnicima su i trudnice i majke s djecom. Za njih je osigurano posebno stanovanje, kako bi se odgovorilo na njihove potrebe. San Patrignano je trenutno jedna od rijetkih terapijskih zajednica koja može prihvatiti cjelokupne obitelji s djecom.

Upravo zbog potrebe zbrinjavanja trudnica i majki s djecom u zajednice, potrebno je bilo osnaživati partnerstva sa javnim ustanovama. To je bila preporuka iz prošlogodišnjeg evaluacijskog izvještaja. Osnaženo je u tu svrhu partnerstvo sa Centrom za socijalnu skrb Split .

Partnerska uloga u projektu se sastojala u informiranju i upućivanju ovisnika i članova njihovih obitelji na aktivnosti projekta i Udrugu San Patrignano , osobito ovisnika-roditelja maloljetne djece, ali i samaca u svrhu pružanja potpore s područja roditeljstva , te drugih aktivnosti usmjerenih poboljšanju kvalitete njihovog života (školovanje, zapošljavanje, osiguravanje kontakata sa roditeljima u TZ, liječenja u San Patrignano, sudjelovanja u radionicama i drugo). Na ovaj način Centar dobiva mogućnost ispitati motivaciju korisnika, njihovu spremnost da sa „najboljih namjera“ prijeđu na konkretne akcije usmjerene poboljšanju kvalitete života njihovih obitelji. Povratna informacija o korisnicima važna je u procjeni rizika i odlučivanju o daljnjem postupanju u odnosu na korisnike. Centar dobiva mogućnost praćenja napredovanja korisnika kroz programe Udruge, ali i druge projekte usmjerene rehabilitaciji i

Tijekom provedbe aktivnosti provedene su i dodatne aktivnosti umrežavanja. One su rezultat preporuke izvješća nezavisne evaluacije projekata udruge iz prošle godine.

Ostvarena je suradnja sa Upravnim odjelom za zdravstvo i socijalnu skrb Grada Splita čiji su uposlenici sudjelovali u studijskom posjetu San Patrignano i on line predavanju koje su organizirali nositelj i partner u svezi psihosocijalne rehabilitacije i oporavka korisnika u San Patrignano.

Bitno su ojačani kapaciteti udruge, kroz edukaciju stručnjaka, što je također bila preporuka nezavisne vanjske evaluacije iz prošlih godina,

Tijekom godine proveden je studijski posjet terapijskoj zajednici u Italiji za 6 sudionika partnerskih institucija.

ZAKLJUČCI UKRATKO I PREPORUKE

San Patrignano kao međunarodna terapijska zajednica koja postoji od 1978. godine do sada je u tretmanu imala oko 40.000 ljudi. Metode koje koristi su provjerene i potvrđene u svojoj korisnosti. Terapijska zajednica ovakvog tipa, zasnovana na stručnosti, edukaciji korisnika te njihovom osposobljavanju za samostalan život je sveobuhvatna i za svaku pohvalu.

Što se hrvatskog ogranka zajednice tiče, udruge San Patrignano sa sjedištem u Splitu, nekoliko je preporuka za rad potrebno dati. One se ne tiču kvalitete rada tajnika i psihologa te volontera jer je njihova kvaliteta na visokom nivou. To su ljudi sa preko 18 godina iskustva rada sa ovisnicima koji su većinu tog perioda u San Patrignano. Dobro poznaju populaciju i vrlo vjerojatno ne postoji situacija koja bi ih mogla iznenaditi.

Preporuke vanjske evaluacije programa udruge prošlih godina išle su u smjeru jačanja suradnje sa lokalnom zajednicom , posebno institucijama koje pružaju direktnu pomoć ovisnicima i obiteljima. Na tom planu je napravljen veliki pomak. Udruga je okupila lokalne dionike; Centar za socijalnu skrb Split, Grad Split i Županija Splitsko-dalmatinska. S navedenim dionicima ostvarena je uska suradnja. Socijalni radnici su dobili bitne informacije o programu terapijske zajednice San Patrignano te su motivirani za preporučavanje ovisnika u program. Za djelatnike partnerskih institucija organiziran je studijski posjet San Patrignano u svibnju 2021.

Druga preporuka vanjske evaluacije za projekte i programe udruge išle su u smjeru zbrinjavanja trudnica i ovisnika roditelja a malom djecom. Proteklih godina je nekoliko obitelji smješteno u San Patrignano terapijsku zajednicu i oporavak ide dobrim putem. Zato je bilo potrebno osvijestiti službama socijalne skrbi kako ova terapijska zajednica pruža i tu vrstu skrbi. U San Patrignano je organiziran predškolski odgoj te osnovna škola za djecu ovisnika te svi sadržaji potrebni za zdravo odrastanje djeteta. Okruglim stolom održanim 2019. Godine za 40-tak socijalnih radnika Splitsko- dalmatinske županije prezentiran je program San Patrignano, a tijekom projekata i programa odrađena su i 3 studijska posjeta pripadnika različitih dionika u institucijama lokalne uprave i socijalne skrbi. Tijekom ovog projekta proveden je također studijski posjet sa organiziranog edukacijom za djelatnike socijalne skrbi. Sva ta nastojanja dovela su do toga da socijalni radnici više upućuju roditelje ovisnike s malom djecom u tretman u San Patrignano.

Dalje bi se trebalo usmjeriti na promoviranje programa među dionicima u sustavu zdravstvene skrbi, među liječnicima opće medicine te psihijatrima te obrazovnog sustava među liječnicima školske medicine te stručnim suradnicima u srednjim školama te na fakultetima kroz Centre za savjetovanje studenata.

Kroz intervjue s dionicima iz sustava socijalne skrbi formirani su sljedeći zaključci: **povećani su izazovi rada s ovisnicima u srednjoj životnoj dobi koji uspijevaju nekako funkcionirati na poslu i u obitelji.** Ova grupa ovisnika o opijatima često ima problema i sa kockanjem. Imaju često preko 50 godina i upitna je odluka o odlasku u terapijsku zajednicu čiji program traje minimalno 3 godine. Učestalo su na bolovanju, prikrivaju se drugim dijagnozama kod poslodavaca. Obitelj najčešće jedina zna da konzumiraju sredstva ovisnosti i skrivaju to od uže i šire sredine. Posebno je skrivanje naglašeno u manjim sredinama. Većina ovisnika srednje dobi imaju djecu. Ona rijetko znaju za problem i ovisnik s partnerom ih nastoje zaštititi od predrasuda sredine. Bilo bi dobro organizirati psihosocijalnu podršku djeci takvih ovisnika.

Započeli su uz aktivno sudjelovanje dionika iz Grada Splita i Županije Splitsko-dalmatinske razgovori o potrebi proširenja programa na ovisnike koji su u srednjim godinama i njihove obitelji na području Splitsko-dalmatinske županije. **U tom programu bi se bez nužnog odlaska u terapijsku zajednicu u Italiji provodile aktivnosti koje bi pomogle ovisniku i obitelji u matičnoj sredini.** Preporuka je da se rad udruge San Patrignano Split ojača u tom smjeru .

Izvešće pripremila:

Nataša Kekez Vrgoč, prof. psihologije

IZVOR:

1. Nacionalna strategija suzbijanja zlouporabe droga 2012.-2017.
2. Izvešće o provedbi nacionalne strategije i akcijskog plana suzbijanja zlouporabe droha u Republici Hrvatskoj za 2014. Godinu.
3. UPORABA SREDSTAVA OVISNOSTI U HRVATSKOM DRUŠTVU, Istraživanje na općoj populaciji, Institut Ivo Pilar, 2016.
4. Uporaba droga u općoj populaciji i specifičnim ciljanim skupinama , Hrvatski zavod za javno zdravstvo, 2015.
5. Europsko izvješće o drogama, Europski centar za praćenje droga i ovisnostima o drogama, (EMCDDA), 2021..
6. Siniša Brlas, Savjetodavni rad s ovisnicima, Virovitica 2011.
7. <http://www.emcdda.europa.eu/themes/best-practice/examples>
8. <http://www.emcdda.europa.eu/publications/perk>
9. <http://www.emcdda.europa.eu/eib>).
10. <http://www.mup.hr>
11. <http://www.hzjz.hr/>

PRILOG 1.

UPITNIK ZA KORISNIKE UDRUGE SAN PATRIGNANO

ova je anketa anonimna – vaše nam je iskreno mišljenje dragocjeno za poboljšanje rada udruge , unaprijed hvala!

1. Opći podaci:

a. Dob _____

b. Spol _____

c. Stupanj obrazovanja _____

d. Vaše zanimanje

2. Zaposlenje:

a. Stalno zaposlen/a b. Honorarno zaposlen/a c. Sezonski rad d. Nezaposlen/a

3. Primete li vi ili vaša obitelj socijalnu pomoć? a. DA b. NE

4. Kada ste se prvi put obratili udruzi ?

a. U zadnjih 6 mjeseci b. Prije godinu dana c. Prije dvije ili više godina

5. Koristite li trenutno usluge?

a. Da, često b. Da, ponekad c. Ne

6. Kako ste saznali za udruhu?

a. Preko drugih korisnika udruge

b. Preko osoblja udruge

c. Preko prijatelja

d. Preko obitelji

e. Preko liječnika

f. Preko medija ili letaka

g. Preko neke druge organizacije ili ustanove.

h. Na neki drugi način, koji?

7. Zašto ste se obratili udruzi ?

- a. Imao/la sam problema s ovisnosti
 - b. Član moje obitelji ima problema s ovisnosti
 - c. Meni bliska osoba ima problema s ovisnosti
 - d. Želim znati više o problemima ovisnosti radi prevencije
 - e. Iz nekog drugog razloga, kojeg?
-

8. Koje ste sve usluge udruge dosad koristili?

- a. Grupe samopomoći ili terapijske grupe
- b. Individualna terapija
- c. Zdravstveno savjetovanje
- d. Informiranje i upućivanje na druge tretmane
- e. Pomoć pri ostvarivanju socijalnih prava (smještaj, osobni dokumenti)
- f. Drop-in centar
- g. Pomoć pri školovanju ili zapošljavanju
- h. Zamjena igala
- i. Usluge psihijatra
- j. Obiteljsko savjetovanje
- k. Testiranje na hepatitis B i C i/ili HIV
- l. Informatičke ili likovne radionice

9. Navedite imena 1-3 osobe u udruzi s kojima imate najbolji odnos:

- 1. _____
- 2. _____
- 3. _____

10. Molimo za svaku tvrdnju navedite koliko se s njom slažete:

Slažem se

Djelomično se slažem

Ne slažem se

San Patrignano ima više poštovanja i razumijevanja za ovisnike od drugih organizacija

San Patrignano nudi usluge koje su jako korisne za smanjenje štete od ovisnosti

San Patrignano ima dovoljno preventivnih aktivnosti

San Patrignano je uspješan u pružanju podrške bivšim ovisnicima u sklopu resocijalizacije

Važno je što su sve usluge San Patrignana besplatne za korisnike

Osoblje udruge je dovoljno stručno u radu na problemima ovisnosti

Udruga je uspješna u pružanju podrške obiteljima ovisnika

Udruga bi trebala više raditi na pomoći u zapošljavanju bivših i sadašnjih ovisnika

S osobljem udruge može se razgovarati u povjerenju bez straha od curenja informacija

Radno vrijeme udruge odgovara potrebama korisnika

Udruga bi mogla u većoj mjeri angažirati korisnike kao volontere u svom radu

Udruga je dovoljno prisutna „na cesti“, radi savjetovanja i podrške ovisnicima koji nisu spremni doći u San Patrignano

San Patrignano je organizacija koju mogu preporučiti svima kojima je potrebna pomoć vezana uz ovisnost

Osoblju udruge stvarno se stalo da razumiju probleme s kojima se susreću ovisnici i njihove obitelji

Udruga nudi više usluga vezanih uz probleme ovisnosti od drugih organizacija ili ustanova

11. Što vam se posebno sviđa u udruzi San Patrignano?

12. Što vam se posebno ne sviđa u udruzi?

13. Što bi udruga trebala promijeniti u svom načinu rada?

Puno hvala na Vašoj pomoći 😊😊😊😊